

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 22/2011-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. januára 2011 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej advokátom Mgr. J. H., B., vo veci namietaného porušenia jej práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12 CoE 109/2010 z 12. mája 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. júla 2010 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom Mgr. J. H., B., vo veci namietaného porušenia jej práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 12 CoE 109/2010 z 12. mája 2010.

Zo sťažnosti vyplýva, že «Sťažovateľ je právnickou osobou, založenou podľa slovenského práva; v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov.

Na základe Zmluvy o úvere (ďalej len „Zmluva“) zo dňa 13. 11. 2003 poskytol Sťažovateľ úver vo výške 165,97 Eur (t. j. 5000,02 Sk). Zmluva o. i. obsahovala ustanovenia týkajúce sa povinnosti dlžníka z tohto úverového vzťahu t. j. povinnosť vrátiť sumu poskytnutého úveru a ďalšie poplatky. Dlžník bol povinný uhrádzať sťažovateľovi poskytnutý úver v 13-ich dvojtýždňových splátkach v sume 19,92 Eur (600,11 Sk) dvojtýždenne od 27. 11. 2003.

Na zabezpečenie úveru bolo účastníkmi zmluvného vzťahu t. j. medzi sťažovateľom a jeho dlžníkom dojednané priamo v Zmluve, že splnomocnený zástupca dlžníka, ktorý bol priamo v Zmluve určený je oprávnený, v prípade, ak dlžník neplní svoje povinnosti, ktoré mu zo Zmluvy o úvere vyplývajú, vykonať právne úkony, najmä podpísať notársku zápisnicu o uznani dlhu. Takáto notárska zápisnica má povahu exekučného titulu.

Dlžník neuhradil dve po sebe idúce splátky, čím sa dostal do omeškania so splácaním úveru, čím sa stal v zmysle Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, úver okamžite splatný. Dňa 18. 07. 2004 bola notárom spísaná notárska zápisnica; notárska zápisnica bola podpísaná určeným splnomocneným zástupcom dlžníka.

Dňa 17. 09. 2004 bol podaný návrh na výkon exekúcie súdnemu exekútorovi. Súdny exekútor následne na základe poverenia udeleného Okresným súdom Lučenec dňa 21. 10. 2004 začal nútený výkon rozhodnutia, t. j. exekúcia.

Dňa 28. 10. 2009 podal sťažovateľ návrh na zmenu súdneho exekútora, ktorému bolo udelené dňa 21. 10. 2004 poverenie na výkon exekúcie.

Okresný súd Lučenec ako súd vecne a miestne príslušný na rozhodovanie o exekučnej agende v danej veci uznesením zo dňa 23. 12. 2009, sp. zn. 14Er 89012004-16 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekúciu zastavil. Zároveň zamietol návrh sťažovateľa na zmenu súdneho exekútora.

Sťažovateľ podal dňa 01. 02. 2010 odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu.

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „Krajský súd“) ako súd odvolací uznesením zo dňa 12. 05. 2010 potvrdil uznesenie Okresného súdu zo dňa 23. 12. 2009 ako vecne a právne správne.».

Podľa názoru sťažovateľky napadnutým uznesením krajského súdu a postupom súdov, ktorý mu predchádzal, boli porušené jej práva „*vyplývajúce z článku 1 Dodatkového protokolu...*“. V ďalšom sťažovateľka interpretovala čl. 1 dodatkového protokolu, poukázala na konkrétne rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu a v podstatnom uviedla, že „*tým, že súd zasiahol do vykonávacieho konania... tak, že exekučné konanie bez ďalšieho zastavil, porušili právo sťažovateľa vlastníť majetok v zmysle Protokolu 1 Dohovoru*“.

Sťažovateľka na základe uvedeného navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo spoločnosti P., s. r. o. na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 12 CoE/109/2010-35 zo dňa 12. 05. 2010.

2. Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 12 CoE/109/2010-35 zo dňa 12. 05. 2010 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva spoločnosti P., s. r. o. primerané finančné zadosťučinenie v peniazoch v sume 1831,02 Eur (55161,31 Sk), ktoré mu zaplatí krajský súd do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný uhradiť spoločnosti P., s. r. o. trovy právneho zastúpenia v sume 182,10 EUR s DPH (za dva úkony právnej služby každý za 91,05 EUR s DPH) na účet právneho zástupcu J. H., advokáta, ... do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označila sťažovateľka, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07).

Ústavný súd je v súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný petitom sťažnosti (návrhom na rozhodnutie) a môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Sťažovateľka, kvalifikovane zastúpená advokátom, vo svojom návrhu žiadala, aby ústavný súd v súvislosti s namietaným uznesením krajského súdu sp. zn. 12 CoE 109/2010 z 12. mája 2010 vyslovil porušenie (iba) práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu a zrušil toto rozhodnutie. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľky so zastavením konania v jej exekučnej veci, čím podľa jej tvrdenia bolo porušené právo „*vlastniť majetok v zmysle Protokolu I Dohovoru*“.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré stanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Toto ustanovenie však nebráni štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

V súvislosti s namietaným porušením práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd považuje predovšetkým za potrebné upriamiť pozornosť na svoju stabilizovanú judikatúru, súčasťou ktorej je aj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom ústavou garantovaných práv hmotného charakteru, ku ktorým nepochybne patrí aj právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavnoprosné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. V opačnom prípade by sa ústavný súd stal opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne

napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08, IV. ÚS 82/09, III. ÚS 103/2010). Ústavný súd konštatuje, že z tohto dôvodu neexistuje ani žiadna vecná súvislosť medzi namietaným uznesením krajského súdu a označeným právom podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Skutočnosť, že sťažovateľka, zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, namieta porušenie svojho práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu namietaným uznesením krajského súdu bez toho, aby súčasne namietala aj porušenie niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyplývajúcich z čl. 46 až čl. 48 ústavy, príp. porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, preto zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Podľa názoru ústavného súdu v danom prípade existuje aj dôvod na odmietnutie sťažnosti z dôvodu nedostatku právomoci. Z obsahu sťažnosti a priloženej dokumentácie totiž vyplýva, že v danom prípade sťažovateľka nevyčerpala všetky prostriedky, ktoré jej zákon na ochranu jej základných práv a slobôd v systéme všeobecných súdov účinne poskytuje, keďže nepodala dovolanie proti namietanému uzneseniu krajského súdu sp. zn. 12 CoE 109/2010 z 12. mája 2010, a to napriek tomu, že v sťažnosti tvrdený dôvod („*tým, že súd zasiahol do vykonávacieho konania... tak, že exekučné konanie bez ďalšieho zastavil, porušili...*“) je dovolacím dôvodom podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Podľa uvedenej právnej normy je dovolanie tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 70/93, podľa ktorého „Okolnosť, že odvolací súd nesprávne potvrdil uznesenie okresného súdu o zastavení konania (v danom prípade pre nezaplatenie súdneho poplatku, pozn.), treba považovať za dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a) O. s. p., lebo ňou odňal tomuto účastníkovi možnosť konať pred súdom [§ 237 písm. f) O. s. p.] a bránil mu v realizácii procesného práva domáhať sa ochrany práva na súde, ktoré bolo porušené alebo ohrozené.“.

Ak Okresný súd Lučenec (ďalej len „okresný súd“) v exekučnej veci sťažovateľky toto konanie (podľa jej názoru neoprávnene) zastavil a krajský súd namietaným uznesením rozhodnutie okresného súdu v odvolacom konaní potvrdil (podľa jej názoru neoprávnene)

z dôvodu, že predložená notárska zápisnica nie je spôsobilým exekučným titulom, hoci podľa jej názoru išlo o právne perfektný úkon a exekučné súdy boli povinné z neho vychádzať, potom exekučné súdy (teda aj krajský súd namietaným uznesením) odňali sťažovateľke možnosť konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP]; tento záver je vyvoditeľný z argumentácie sťažovateľky. Za daných okolností teda sťažovateľka mala k dispozícii mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie), o ktorom je oprávnený a zároveň aj povinný rozhodnúť najvyšší súd ako dovolací súd, pričom právomoc dovolacieho súdu vylučuje právomoc ústavného súdu vzhľadom na skutočnosť, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci, ako aj z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. januára 2011